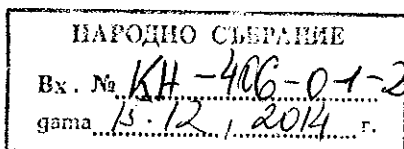

БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ НА ЧАСТНИТЕ УЧИЛИЩА

гр. София, ул. "Христо Белчев" 21, ет. 1, ст. 104, тел. 980 62 25, 0888 779425
e-mail: info@bachu-bg.com; Web: http://www.bachu-bg.com

Изх. №168/15.12.2014г.

НА ВНИМАНИЕТО НА
Г-ЖА МИЛЕНА ДАМЯНОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
И НАРОДНИТЕ ПРЕДСТАВИТЕЛИ-
ЧЛЕНОВЕ НА КОМИСИЯТА

СТАНОВИЩЕ

**ОТНОСНО: ЗАКОНОПРОЕКТ ЗА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И
УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ №454-01-51**

БЕЗСПОРНИ ДОСТОЙНСТВА

1. Проектът е разработен както въз основа на българските образователни традиции, така и на съвременните европейски и световни тенденции в развитието на предучилищното и училищното образование. Проектозаконът има съвременен, *европейски дух*.
2. В резултат на активността и експертността на *много голям брой участници в подготовката му* -учители, директори, експерти, представители на академични среди, на НПО, на работодатели, синдикати, медии и др. имаме като краен продукт един *добър* проект, приет от голяма част от обществото.
3. Проектозаконът се основава на *ясно дефинирана и системно разработена философия; структуриран е добре*, с логическа връзка и последователност между отделните му части.
4. Има много **нови** идеи:
 - 4.1. Определяне на образованието като *национален приоритет*;
 - 4.2. *Нова образователна структура* на училищното образование, което я прави съпоставима с европейското законодателство и практики;
 - 4.3. *Нови форми* на обучение;
 - 4.4. Въвеждане на *дуалната система* на обучение чрез работа в реална работна среда;
 - 4.5. *Валидиране* на знания и компетентности като **важен момент** в процеса на учене през целия живот;

- 4.6. *Създаване на нов орган* за управлението на качеството на предучилищното и училищното образование – **Национален инспекторат**;
- 4.7. *Автономност* на детските градини и училищата;
- 4.8. Възможности за създаване на **иновативни училища**.
5. В проектозакона *по-прецизно* са уредени въпросите за оптимизиране на системата за вътрешното и външното оценяване на знанията и компетентностите на учениците в различните етапи на училищното образование.
6. Разписана е прецизно *системата за квалификацията и кариерното развитие* на педагогическите специалисти.
7. В проекта на ЗПУО по **нов** начин е уреден *статутът на частното училище и частната детска градина* като юридическо лице и произтичащите от това важни, неуредени досега въпроси, като: *правноорганизационната форма; управлението и представителството; имущество; наследяване, статут и правомощия на директора* и др. **Регистрационният режим** на създаване на частните училища и частните детски градини също е **нов** в сравнение с досегашния разрешителен и безспорно е важна крачка към *намаляване* на административната тежест на процедурата.
8. В този законопроект за **първи път** е уреден *статутът на родителите* като партньори и участници в учебно-възпитателния процес и живота на детските градини/училищата.

ПОДКРЕПЯМЕ:

1. **Автономията** на детските градини и училищата.
 2. **Качествени оценки** за учениците от I-III клас и неповтаряне на класа до IV-ти клас.
 3. Създаването на *нова система* за инспектиране и нов орган – **Национален инспекторат по образованието**.
 4. Разширяване възможностите за свободен избор чрез въвеждането на алтернативни форми на обучение – самостоятелна, индивидуална, дистанционна, домашно обучение, родителски кооперативи.
- Препоръка:** *Изборът на алтернативни форми на обучение е право на родителите и децата, но държавата следва да разпие конкретни изисквания и механизъм за регистрация (особено на последните две форми), както и да запази правото си на контрол на изхода (резултата).*

БЕЛЕЖКИ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ

1. **Чл.10 (1)** Да се редактира, за да е по-ясно, че държавната субсидия се полага на децата и учениците, които учат в частните училища и в частните детски градини.
(2) Предлагаме изразът „по тяхно заявление” да се замени с изречение „по тяхно писмено потвърждение”.
2. **Чл.37 (5)** Идеята за иновативните училища е много добра и перспективна, но следва да бъде по-подробно разработена и разширена. Частните училища неясно защо са изолирани, като се има предвид, че повечето от тях по характер, съдържание, практики са иновативни или имат елементи на такива.
Настояваме в чл.39 (3) да бъде добавено, че частните училища могат да създават иновативни училища.
3. **Чл.58 (2)** „Броят на групите и броят на децата в група в частните детски градини се определят от детската градина в съответствие с държавния образователен стандарт за физическата среда на детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие.” *Предложената добавка е с цел да се уеднакви този текст с текста на чл.92 (2).*
4. **Чл.113** Обучението чрез работа (дуалното обучение) да се разшири, като се добавят и профилираните гимназии по **чл.37 (2) т.1.**
5. **Чл.145** Вероятно е пропусната алинея (2), въпреки че има позоваване на чл.145, (2).
6. **Чл.156 (1)** Да се добави, че в групата на оценителите **задължително** влизат или **преобладават учители.**
7. **Чл.197 (1)** Посочените санкции са стари и неефективни.
Предложение: *Да се даде по голяма свобода на училището да решава.*
(2) Къде отива отстраненият ученик и кой се грижи за него?
Чл.204 (4) Не е достатъчен. Необходима е конкретизация. В противен случай тази мярка ще бъде компрометирана.
8. Родителите получават законов статут на партньори и участници в учебно-възпитателния процес, което е положителен факт. Предлагаме в **чл.207 и чл.208 (1)** да се направят допълнения, които да способстват превръщането на **родителите** от наблюдатели в **активни участници** в дейността на училището/детската градина; да се *отвори* училището за родителите.
Примерно:
 - родителите да участват активно в избора на извънкласни/извънучилищни дейности;
 - да подпомагат конкретно работата на учителя за организиране на живота на паралелката;

- по-активно участие на родителите в анализа и оценката на дейността на паралелката;
- право и задължение на родителите да бъдат обучавани за ефективна партньорска дейност;
- използване на съвременни средства за комуникация и обратна връзка с родителите;

Обърнете внимание, че в чл.208 (1) липсват т.т. 5,6,7 и 8.

9. **Чл.218** Текстът всъщност узаконява и поощрява съществуващата система на частни уроци. Практиката доказва, че предвидените **мерки са формални и неефективни.**

Предложение: *По-категорично в Закона да се даде отпор на сивия сектор-частните уроци и да се предложат мерки за тяхното ограничаване. Задължително е да се предвидят санкции при нарушение на нормите, както и да се предвидят алтернативни форми за индивидуална помощ и подкрепа на учениците чрез дейност, регламентирана и контролирана от МОН.*

10. **Чл.256 (2)** „Директорът на частна детска градина и на частно училище ръководи образователната дейност в институцията в рамките на правомощията, определени с държавния образователен стандарт за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти и с оглед на спецификата на частните детски градини и частните училища. Съответните органи на търговското дружество, на юридическото лице с нестопанска цел или на кооперацията може да овластят директора и с други правомощия, свързани с управлението, представителството и контрола на институцията.”

- В ДОС за педагогическите специалисти **задължително да се впишат специфичните правомощия и задължения на директора на частната детска градина/училище, защото те не покриват изцяло правомощията и задълженията на директора в държавните/общинските училища.**

11. Идеята за създаване на **обществени съвети** в учебните институции е **неприложима** в този си вид в частните училища и детски градини поради същността им на частноправни юридически субекти. Гражданският контрол на управлението на частните училища, което е водеща функция на обществените съвети, може и е правилно да се осъществява единствено върху изразходването на бюджетната субсидия, която частните училища и детски градини ще получават. Посочените в **чл.266 и чл.267** правомощия на Обществения съвет са **недопустими** в частните училища/детски градини. Стратегията за развитието на училището/детската градина, учебният план, реда и условията за прием на ученици, развитието на материалната база, изразходването на собствените средства за издръжката на учебния

процес и други дейности, оценката за работата на директора и учителите и други въпроси са изцяло в компетентностите на управителните органи на частноправния субект – училището/детската градина.

12. **Чл.281 (3)** „Средствата по ал.1, т. 1, 3, 7 и 9 се предоставят и на частните детски градини и училища.” *Не е справедливо децата и учениците в частните детски градини и училища да не бъдат подпомагани финансово за развитието поне на спортна дейност, за която се полага специална годишна сума.*

13. **Чл.336 (2)** В текста – т.10 да се замени с т.11.

14. **Чл.337 (4)** Предвиден е 10-дневен срок за обяснения и възражения. Този срок дава ли възможност за отстраняване на констатираните нарушения?

15. **Чл.339 (1)** Нова т.4: в случаите по чл.337 – (7).

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

1. В параграф 13 задължително да се въведе нова алинея със следното съдържание: „съществуващите частни детски градини и частни училища не заплащат такса в МОН за пререгистрацията си в изпълнение на чл.327.”

В заключение: *Българската асоциация на частните училища подкрепя проекта на ЗПУО и предлага на Комисията по образование и наука в 43-тото Народно събрание да приеме на първо четене проектозакон №454-01-51.*

Милка Славчева
/Председател на БАЧУ/